

vriendschap met God

EXPEDITIE EXODUS

Sleuteltekst

Exodus 33:11 *En de HERE sprak tot Mozes van aangezicht tot aangezicht, zoals iemand spreekt met zijn vriend.* (NBG)

Ga je mee op Expeditie Exodus?

In het boek Exodus, het tweede boek van de Bijbel, valt veel te ontdekken. Wij zullen ons, aan de hand van vier hoofdstukken en vier thema's, richten op de bijzonder vriendschappelijke relatie die God onderhield met Mozes. Wat is het geheim van vriendschap tussen God en mens? Bestaat zoiets, en is vriendschap met God ook voor ons weggelegd? Wat zijn de voorwaarden en hoe verdiepen we onze relatie met God?

Deze serie is ontwikkeld met als doel je kennis van de Bijbel te vergroten en tegelijk te groeien in je relatie met God. Om je hierbij verder te helpen wordt van elke preek een samenvatting met gespreksvragen gemaakt, die je een dag na elke preek via de website kunt downloaden. We willen je aanmoedigen om hier samen met je groep over door te praten. Zo leren we met elkaar op een heel praktische wijze om onze relatie met God te verdiepen.

Inhoud

13 oktober	Een vurige God	Exodus 3:1-14
27 oktober	Met God verbonden	Exodus 24:1-11
3 november	Vriendschap	Exodus 33:1-23
1 maart 2020	Het voorhangsel voorbij	Exodus 40:16-38

4. Het voorhangsel voorbij

Lezen: Exodus 40:16-38

Inleiding

Het boek Exodus eindigt met Mozes die volgens nauwkeurige instructies van God een plaats van aanbidding bouwt, de Tabernakel. De tabernakel bestond uit een rechthoekige open plaats, de voorhof. In de voorhof stond het brandofferaltair en het wasvat en een rechthoekige tent. Die tent bestond uit twee delen. Het eerste en grootste deel werd het heilige genoemd. Hier stonden de tafel met de toonbroden, de kandelaar en het reukofferaltair. Alleen de priesters mochten hier komen. Het achterste, en kleinste deel van de tent, werd het heilige der heiligen genoemd. Hier stond de ark van het verbond, afgesloten door het verzoendeksel met daarop de cherubs. Hier was de glorie, de

heerlijke aanwezigheid van God. Maar niemand mocht hier komen, behalve de hogepriester, slechts eenmaal per jaar en onder heel specifieke en strikte voorwaarden.

Vijftien hoofdstukken lang worden grotendeels gewijd aan een gedetailleerde beschrijving van hoe de tabernakel eruit moest komen te zien. Voor de gemiddelde lezer zijn het saaie hoofdstukken vergeleken met alle actie en drama aan het begin van het boek.

Echter totdat we het belang van de tabernakel begrijpen, begrijpen we niets van het punt dat het boek Exodus wil maken. Het boek begint met slavernij, maar het eindigt met aanbidding. Er is pas sprake van werkelijke bevrijding uit slavernij wanneer we op een punt komen dat we met ons hele hart oprecht God kunnen aanbidden en Zijn aanwezigheid kunnen ervaren.

Zolang ons primaire vertrouwen, onze hartstochten, onze gerichtheid, ons geloof en verwachting op andere dingen zijn gericht dan God alleen, zijn we nog gebonden en niet werkelijk vrij. Dat is het punt van het boek en dat is waarom dit de climax van het verhaal is.

Wanneer we niet de achtergrond en de betekenis van de tabernakel begrijpen, dan kunnen we ook het grote verhaal van wat God doet door de geschiedenis niet geheel begrijpen. We gaan daarom naar vier vragen kijken. Het wat, waarom, wie en waar van de tabernakel.

Wat?

Wat is de tabernakel? Elke cultuur en beschaving, in elke eeuw van de geschiedenis, tot aan onze huidige cultuur had één of meerdere tempels of iets vergelijkbaars. (De tabernakel is in feite een verplaatsbare tempel. Later zou het zijn vaste vorm krijgen in Jeruzalem.) Hoewel er veel verschillen zijn tussen de tempels van verschillende culturen en godsdiensten zijn er ook duidelijke overeenkomsten. Elke beschaving tot heden heeft in basis altijd twee dingen geloofd.

1. Er is een andere wereld

Achter de natuurlijke wereld is er een bovennatuurlijke wereld. Naast de materiële wereld is er een geestelijke wereld. Er is een andere, grotere realiteit dan de realiteit die we kennen. Er is ware schoonheid, ware liefde, ware glorie, ware heerlijkheid. Achter het aardse schuilt het goddelijke.

2. Er is een barrière

Die andere wereld, die andere realiteit is niet zondermeer toegankelijk. Er is een kloof die overbrugd moet worden, een blokkade die doorbroken moet worden. Er moet een deur en een weg zijn om aan de andere kant te kunnen komen. Er is een middelaar nodig om in contact te komen met die andere wereld.

Alleen de moderne westerse maatschappij is hierop een uitzondering. Voor het eerst in de geschiedenis wordt er gezegd: 'Je hoeft niets te weten over die andere wereld. Je hoeft niet in contact te komen met die andere wereld (als die al bestaat), om het leven te begrijpen of problemen op te lossen. Alles heeft een natuurlijke oorzaak. Elk probleem kunnen en moeten we zelf oplossen. We hebben geen tabernakel of tempel nodig.'

En inderdaad, wanneer er niets meer is dan dat wat we met onze ogen kunnen zien hebben we geen tabernakel of tempel nodig. Maar als dat niet zo is, wanneer God bestaat, dan heeft de tabernakel ons heel veel te vertellen over hoe we ons verhouden tot die andere wereld.

Waarom?

Waarom was de tabernakel nodig? Hoe werkt de tabernakel? Het is veelzeggend dat Mozes bij de bouw van de tabernakel moest beginnen met het meest essentiële. Het centrum. Het heilige der heiligen, met daarin de ark van het verbond. De plaats van Gods heerlijke tegenwoordigheid. Hier is volmaakte schoonheid, volmaakte liefde, oneindige vreugde. Hier is glorie.

De tabernakel vertelt ons in de eerste plaats, dat het er echt is, en niet alleen ver weg in de hemel, maar op aarde. Te midden van het volk. Fantastisch! Maar alles wat Mozes daarna moet bouwen en neerzetten in de tabernakel vertelt ons ook dat, hoewel Gods glorie en heerlijkheid er echt is, we er niet zondermeer bij kunnen komen. Er zijn gordijnen, afscheidingen, deuren en altaren. Er is een kloof, een barrière. Er zijn obstakels.

Ook vandaag zijn er barrières tussen God en mensen. Ik heb ontdekt dat voor heel veel mensen het idee van een relatie met God in eerste instantie heel aantrekkelijk is, maar naar mate je God beter leert kennen loop je vroeg of laat tegen een barrière aan waar je niet zomaar langs komt.

De wat oudere generatie bijvoorbeeld is over het algemeen opgegroeid met het idee dat het belangrijk is om een goed mens te zijn. Een goed leven leiden. Goed zijn voor elkaar, etc. In eerste instantie lijkt dit niet zo heel moeilijk. Maar naarmate je God en de Bijbel beter leert kennen ontstaat er al snel een ongemak. Want wanneer is goed, goed genoeg? De morele standaard van de Bijbel en de heiligheid van God is zo hoog verheven dat je uiteindelijk alleen maar slecht kan voelen over jezelf. Het is een voor ons niet te overbruggen barrière.

De jonge generatie heeft over het algemeen minder met het idee dat je goed moet zijn. Voor hen is het vooral belangrijk dat je vrij bent. Vrij om jezelf te kunnen zijn. Ook voor hen is een relatie met God in eerste instantie heel aantrekkelijk. God maakt je immers vrij. Totdat je God en zijn Woord beter leert kennen, en je gaat ontdekken dat God ook een wil heeft. En dat Gods wil weleens jouw wil kan doorkruisen. Dat vrij zijn niet betekent dat je kan doen en laten wat je wilt.

Er zijn dus barrières. De Bijbel vertelt ons ook hoe die er zijn gekomen. In het begin – Genesis 2 en 3 – was er een paradijs. Hier waren geen barrières. De mens wandelde met God, en God wandelde met de mens. Er was harmonie tussen God en de mensen, tussen de mensen en de natuur en tussen mensen onderling. Er was geen schaamte. Alleen maar vreugde. Hier was die glorie waar Mozes zo naar terug verlangde. Hier was heerlijkheid, totdat de mens besloot om niet langer te leven naar Gods wil maar zijn eigen weg te gaan. Het gevolg daarvan, zo leren we, is dat de mens het paradijs werd uitgezet. Bij de ingang werd een engel – een cherub – geplaatst met in zijn hand een brandend zwaard. Met andere woorden, ze konden niet meer terug.

Het is niet voor niets dat de decoraties van de tabernakel vol zitten met beelden van cherubs en palmbomen, met kleuren en geuren die doen denken aan het paradijs. Met de tabernakel plaatst God een prototype van het paradijs op aarde. De tabernakel gaat over veel meer, dan alleen de tabernakel zelf. Het wijst terug, maar het wijst ook vooruit. Het spreekt over iets veel groters, over veel meer, dan om die tent alleen. De tabernakel is een profetisch beeld. Het spreekt van iets anders. Dit blijkt ook wanneer de Israëlieten vele honderden jaren later worden overheerst door de Babyloniërs, en de tempel in Jeruzalem (die de tabernakel had vervangen) wordt verwoest en de Israëlieten worden afgevoerd. God begint dan te spreken door een profeet met de naam Ezechiël. In

hoofdstuk 48 lezen we dat hij in een visioen een nieuwe tempel ziet. Vele malen groter en vele malen mooier dan de oude. En dat niet alleen, Ezechiël ziet een tempel van waaruit een rivier van leven gevend water stroomt. Waar mensen genezing en bevrijding vinden. En in deze tempel komen niet alleen Joden, maar mensen uit alle natiën van de wereld.

De belofte van de tempel waar Ezechiël over spreekt is veel groter dan ze ooit hadden gezien en gekend. Dit is de reden dat wanneer jaren later de Joden terugkeren naar Jeruzalem en ze de tempel hebben herbouwd, de oudere mensen, die de vorige tempel nog hadden gekend, er huilend bij staan. (Ezra 3:11) Het zijn geen tranen van vreugde. Integendeel. Deze nieuwe tempel lijkt helemaal niet op de tempel waar Ezechiël over had gesproken. Hij was zelfs kleiner en minder mooi als de tempel van Salomo.

De tabernakel draagt een belofte met zich mee, die wachtte op zijn vervulling.

Wie?

Wanneer Johannes in het eerste hoofdstuk van zijn evangelie Jezus aan ons introduceert schrijft hij: *Het Woord is mens geworden en heeft bij ons gewoond, vol van goedheid en waarheid, en wij hebben zijn grootheid gezien, de grootheid van de enige Zoon van de Vader.* (Johannes 1:14)

Letterlijk vertaald zou er niet moeten staan 'Hij heeft onder ons *gewoond*', maar 'Hij heeft onder ons *getabernakeld*'. Dat is het Griekse woord dat Johannes hier heel bewust gebruikt.

Jezus heeft gedurende zijn bediening heel veel dingen gezegd, waar mensen aanstoot aan namen. Hij zette de boel op scherp met zijn woorden en met zijn handelen. Maar er is maar één ding dat Jezus heeft gezegd en dat als belangrijkste argument werd opgevoerd wanneer Hij wordt berecht en ter dood wordt veroordeeld. De ene reden waarom Jezus werd gedood (Mattheus 26:61) was omdat Hij had gezegd, dat hijzelf de tempel was. En dat wanneer ze de tempel zouden afbreken, Hij hem in drie dagen weer zou opbouwen.

Wanneer Jezus zegt dat Hij de tempel is. Dan zegt hij twee dingen.

Hij zegt in de eerste plaats: Ik ben God onder de mensen. De volle heerlijkheid van God is in Mij. Die glorie van God die zo krachtig aanwezig was in de tabernakel, dat zelfs Mozes niet naar binnen kon, daarvan zegt Jezus: Die woont in mij.

Maar dat is nog niet alles. Wanneer Jezus zegt dat Hij de tempel is, zegt Hij niet alleen dat Hij God is, Hij zegt ook dat Hij de weg is door de barrières heen. 'Ik ben niet alleen de glorie in het hart van de tempel, nee ik ben ook het offer, en ik ben de priester, ik ben het wasvat, ik ben het brood, ik ben het licht, ik ben het allemaal. Ik heb alles voor jou vervuld.'

Hoe dan?

Wat staat er tussen hemel en aarde? Tussen God en mensen? Wat staat er bij de ingang van het paradijs om te verhinderen dat je er langs kan? (Genesis 3) Een vlammend zwaard. Niemand komt er langs zonder het met zijn leven te betalen. De enige weg naar binnen is langs het zwaard. Daarom mocht de hogepriester slechts éénmaal per jaar het heilige der heiligen binnen, maar niet zonder offer. Niet zonder het bloed van een lam.

Kun je het zien? Jezus is de vervulling van de belofte van de tabernakel. Wanneer Hij sterft aan het kruis roept Hij uit: Het is volbracht! Wat bedoelde Hij daarmee? Wanneer kwam de glorie van God?

Wanneer werd de tabernakel gevuld met de heerlijkheid van God? Toen Mozes klaar was. Toen hij alles had volbracht wat God gezegd had. Toen kwam de glorie.

‘Maar nu,’ zegt Jezus, ‘nu is het écht volbracht. Ik heb de weg naar het hart van de Vader vrijgemaakt van alle obstakels. Voor eens en voor altijd. Ik heb de echte tabernakel gebouwd, waar Mozes slechts een voorafschaduw van had gemaakt.’

En op het moment dat Jezus zegt ‘het is volbracht!’ scheurt in de tempel het voorhangsel van boven naar beneden. Alsof twee onzichtbare handen het stuk scheuren en zeggen: ‘Nu hebben we dit niet meer nodig. De weg is open.’

Hebreeën 10:19-22 zegt: *Broeders en zusters, dankzij het bloed van Jezus kunnen we zonder schroom binnengaan in het heiligdom, omdat hij voor ons met zijn lichaam een weg naar een nieuw leven gebaad heeft, door het voorhangsel heen. We hebben nu een hogepriester (Jezus) die dienst doet in het huis van God; laten we God dan naderen met een oprecht hart en een vast geloof, nu ons hart gereinigd is, wij van een slecht geweten bevrijd zijn en ons lichaam met zuiver water is gewassen.*

Christenen zijn geen aardige mensen, die hun best doen om goed te leven. Christenen zijn radicaal veranderde mensen, in de wortel van hun bestaan, omdat de glorie van God bij hen is binnengekomen.

De essentie van Gods glorie is wie Hij is. Wanneer Mozes vraagt naar de heerlijkheid van God in Exodus 34 begint God te vertellen wie Hij is, en het komt hier op neer: ‘Ik ben vergevend, maar ik laat zonde nooit ongestraft. Ik ben compleet liefdevol, maar ook compleet rechtvaardig. Ik vergeef iedereen, maar ik weiger om ook maar één zonde ongestraft te laten.’ Wanneer je dit hoort, dan denk je dat het onmogelijk is, maar God zegt: ‘Tenzij je kunt zien dat ik beide ben, kun je mijn glorie niet zien.’ Dit is de essentie van de glorie, de heerlijkheid van God.

Alleen in Jezus kunnen we die glorie begrijpen. Hier hebben we God die zo rechtvaardig is dat er iemand moet sterven, en tegelijk hebben we hier God die zo liefdevol is dat Hij vol overgave zelf sterft in onze plaats.

- Wat is de tabernakel? Het is de plaats waar God woont en aanbeden wordt.
- Waarom is de tabernakel? Omdat de glorie van God niet zondermeer toegankelijk is. Er zijn barrières.
- Wie is de tabernakel? Jezus. In Hem woont de volheid van God én Hij is de weg door alle barrières heen.

Waar?

Waar kunnen we de tabernakel vinden? Als Jezus de tabernakel is en wanneer Hij de weg naar het hart van God de Vader is, hoe kunnen we ons er mee verbinden? Hoe kunnen we leven uit die glorie?

1. In een intieme relatie met God gebaseerd op *genade*. We mogen binnengaan zonder schroom. In de tabernakel die Mozes bouwde moest je om binnen te komen dingen doen. Je moest offers brengen, je moest je wassen, gebeden opzeggen, zonde belijden. Op je weg naar binnen moest je goede dingen doen. Maar in de tabernakel die Jezus heeft gecreëerd is alles omgekeerd. Religie zegt: Ik doe goed, en daarom word ik geaccepteerd. Maar het evangelie zegt: Ik ben geaccepteerd door Gods genade, en getransformeerd door zijn liefde, en daarom doe ik goed.

Jezus heeft het werk volbracht. Er is helemaal niets dat wij daar zelf nog aan toe te voegen hebben. De goede werken die wij doen, doen we niet op onze weg naar binnen, maar op de weg naar buiten. We zijn geaccepteerd en geliefd en nu gaan we naar buiten met dankbaarheid en vreugde. En de dingen die we doen, die heel erg lijken op de dingen die mensen doen in een poging om binnen te komen - uiterlijk zie je geen verschil - hebben een heel andere motivatie.

Wanneer je goed doet, om je goed te voelen over jezelf. Wanneer je goede werken doet om geaccepteerd te worden, dan doe je ze eigenlijk helemaal niet voor een ander. Je doet ze voor jezelf. Het lijkt alsof je het belangeloos doet, maar je doet het omdat je het nodig hebt. Het evangelie echter legt een kracht en een vreugde in je binnenste. Je bent al geaccepteerd, dus waarom help je mensen? Omdat je wil zijn als degene die dat allemaal voor jou gedaan heeft uit liefde. Je doet het niet voor jezelf. Je doet het voor de ander.

2. Waar vinden we de tabernakel? Wij zijn zelf de tempel. Petrus zegt in 1 Petrus 2:5 dat wij ons allemaal als levende stenen moeten laten gebruiken voor de bouw van een geestelijke tempel. Petrus zegt niet dat hij een tempel is en dat wij allemaal tempeltjes zijn. Nee, wij met elkaar vormen een tempel. Wij met elkaar, als plaats waar God met zijn heilige Geest woont. Dat is nogal wat!

Mozes moest heel veel zorg en aandacht besteden om de tabernakel zo mooi mogelijk te maken. Prachtige stenen, heldere kleuren, schitterend houtsnijwerk, kunstige tapijten en overal goud. Alles aan de tabernakel was mooi, omdat de tabernakel een reflectie moest zijn van de schoonheid van de God die er woonde.

Diezelfde aandacht, diezelfde zorg moeten wij stoppen in de bouw van onze gemeenschap. In onze relaties, in hoe we met elkaar omgaan, hoe we ons geld delen. Wij moeten de wereld de schoonheid laten zien van degene die in ons woont. Die ons heeft geaccepteerd, die genadig is, die ons heeft getransformeerd met Zijn liefde en door Zijn Geest.

Kom naar Jezus.

Gespreks- en verwerkingsvragen

Kies één of meerdere van onderstaande vragen om te bespreken in je groep.

1. In elke cultuur zie je tempels. Zijn mensen bezig met het goddelijke en de kloof die er is tussen de geestelijke en de natuurlijke wereld. Wat zie je hiervan in jouw omgeving?
2. Jezus is de vervulling van de belofte van de tempel. Hij is alles waar de tempel voor stond. Wij kunnen nu vrijmoedig tot God naderen. We hebben dus ook geen tempels, priesters, beelden, relikwieën of offers meer nodig. Jezus is de enige weg naar de Vader. Heb je in je leven echt afscheid genomen van alles waar je misschien geloof aan gehecht hebt buiten Jezus?
3. Religie zegt dat je goed moet doen om binnen te komen, om geaccepteerd te worden. Het evangelie staat daar haaks op. We zijn geaccepteerd. Het is genade en als reactie doen we goed. Hoe is dit voor jou? Herken je dit?
4. Petrus zegt dat wij met elkaar een geestelijke tempel vormen. Dat wij ons leven als een levende steen moeten laten gebruiken voor de bouw van dit huis waar God met zijn Geest woont. Wat zie je hiervan in de praktijk van onze gemeente, en hoe is dit voor jezelf?
5. Zing of luister met elkaar naar het lied 'Vul dit huis met Uw glorie' Opwekking 815.
6. Jezus is de vervulling van alles waar de tempel voor stond. Hij is het offerlam, de hogepriester, het levende brood, het licht van de wereld, etc. Neem tijd om hem te aanbidden en te danken voor de weg die Hij gebaad heeft en de genade die wij mochten ontvangen.